

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2019 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. odmówił M. S. wypłaty świadczenia niezrealizowanego po zmarłej w dniu 1 marca 2019 r. matce M. M.. W uzasadnieniu organ emerytalny podniósł, że uprawnienia członka rodziny do świadczenia nie wypłaconego zmarłemu przysługują tylko w takim przypadku, gdy uprawniony wystąpił z wnioskiem o świadczenie i jeszcze przed datą wypłaty świadczenia zmarł, natomiast matka odwołującego w dniu śmierci miała już ustalone prawo do świadczenia i stale je pobierała.

/decyzja - k. akt (...)/

W dniu 19 kwietnia 2019 r. M. S. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o zmianę decyzji poprzez przyznanie mu niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce. Wskazał na błędną wykładnię spornego przepisu dokonaną przez organ rentowy.

/ odwołanie k. 4 /

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 maja 2019 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 6/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Matka wnioskodawcy M. I. była uprawniona od 1 listopada 2005 roku do wojskowej renty rodzinnej, które otrzymywała w związku ze śmiercią męża S. I.. W dniu 1 marca 2019 roku M. I. zmarła.

/decyzja - k. 196 akt (...); odpis skrócony aktu zgonu - k. 228 akt (...)/.

M. S. mieszkał ostatnio razem z matką M. I. przed jej śmiercią. Razem z żoną byli jej jedynymi opiekunami, gdyż wymagała ona całodobowej opieki.

/bezsporne/

W dniu 13 marca 2019 r. M. S., jako syn zmarłej, wystąpił z wnioskiem o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po matce M. I. - należnej mu emerytury za miesiąc marzec 2019 r.

/wniosek - k. 235 akt (...)/

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy i aktach rentowych, które nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności i których żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie okoliczności faktyczne nie były sporne pomiędzy stronami, a jedynie interpretacja art. 46 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. 2017.2225 t.j.), zgodnie z którym w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia pieniężne, świadczenia należne jej do dnia śmierci przysługują, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, małżonkowi i dzieciom, a w razie ich braku - kolejno: wnukom, rodzicom, dziadkom i rodzeństwu. Osoby te mają prawo do udziału w nieukończonym postępowaniu prowadzonym dalej w sprawie tych świadczeń.

Świadczenia, o których mowa w ust. 1, wypłaca się:

1) małżonkowi lub dzieciom osoby, która zgłosiła wniosek, zamieszkałym z nią w dniu jej śmierci;

2) małżonkowi lub dzieciom niespełniającym warunku określonego w pkt 1 albo innym członkom rodziny, o których mowa w ust. 1, jeżeli pozostawali na utrzymaniu osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia, lub osoba ta pozostawała na ich utrzymaniu.

Prawo do świadczeń określonych w ust. 1 ustaje w ciągu 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia te przysługiwały, chyba że osoba, o której mowa w ust. 1, wystąpi z wnioskiem o dalsze prowadzenie postępowania.

Organ emerytalny odmówił prawa do niezrealizowanego świadczenia podnosząc, że zmarła miała już ustalone prawo do świadczenia i je pobierała, a zdaniem organu takiej sytuacji nie reguluje art. 46 ustawy. Kwestia wspólnego zamieszkiwania zmarłej i odwołującego nie była kwestionowana.

Sąd Okręgowy nie podziela takiego stanowiska, zaś wskazane orzecznictwo (m.in. wyrok SA w Szczecinie z dnia 8 lutego 2018 r., III AUa 289/17) w odpowiedzi na odwołanie ma charakter jednostkowy i nieugruntowany.

W świetle dotychczasowego, ugruntowanego orzecznictwa, w ocenie Sądu przepis ten dotyczy wszystkich przypadków braku realizacji świadczenia w okresie między złożeniem wniosku o emeryturę i rentę a śmiercią uprawnionego, czyli zarówno te gdy wnioskodawca zmarł w trakcie postępowania o przyznanie świadczenia, jak i te, gdy nastąpił zgon osoby mającej już ustalone prawo do emerytury bądź renty decyzją organu rentowego lub wyrokiem sądu. / tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 4.04.2017 III AUa 664/16, LEX nr 2295279, uchwała 7 sędziów SN z dnia 26 lutego 1965 r., III PO 22/64, uzasadnienie do wyroku SN z dnia 13.01.2015, II UK 144/14, wyrok SA w Białymstoku z dnia 1 grudnia 2016 r., III AUa 546/16, LEX nr 2188821 - orzeczenia te zostały wydane na tle art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy czym w spornym zakresie przepis ten jest zbieżny z art. 46 ustawy o emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, nadto bezpośrednio art. 46 ustawy bezpośrednio dotyczy: wyrok SA w Gdańsku z dnia 3 grudnia 2012 r., III AUa 895/12, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych). Niezrealizowane świadczenie emerytalne lub rentowe, to bowiem takie świadczenie, do którego prawo zostało już ustalone lub co najmniej osoba uprawniona wystąpiła o nie jeszcze za życia, ale nie zostało jej wypłacone. (tak wyrok SA w Łodzi z dnia 4 grudnia 2013 r., III AUa 386/13, LEX nr 1428144). Kierując się zasadą racjonalności ustawodawcy trudno byłoby przyjąć, że zamiarem ustawodawcy było postawienie osób, które dopiero zgłosiły wniosek o przyznanie określonego świadczenia w bardziej korzystnej sytuacji niż osób, które prawo do takiego świadczenia już nabyły. Z treści art. 46 ust. 1 in fine cytowanej ustawy, którym to przepisem ustawodawca przyznał wymienionym osobom uprawnienie do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nie wpływa wniosek, że osoby te nie mają prawa do wypłaty zaległych a niezrealizowanych świadczeń w wypadku, gdy świadczenia zostały już ustalone za życia osoby, która zgłosiła wniosek o ich wypłatę, i że osoby określone w tym przepisie mogą być pozbawione prawa do świadczeń, a prawo to ma przejść na inną, nawet obcą osobę (np. spadkobiercę testamentowego). Osoby określone w omawianym przepisie zwykle należą do grona spadkobierców, ale przepis art. 46 ustawy lepiej zabezpiecza ich interesy niż przepisy prawa spadkowego, gdyż osoby te mogą zrealizować zaległe świadczenia bez potrzeby przeprowadzania formalności wynikających i przewidzianych w postępowaniu spadkowym, a przede wszystkim mogą je zrealizować także wówczas, gdy długi spadkowe są wyższe niż aktywa, a osoby te odrzuciły spadek.

Wobec powyższego w związku ze spełnieniem przez wnioskodawczynię przesłanek z art. 46 cytowanej ustawy, Sąd Okręgowy, na postawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem i aktami rentowymi, doręczyć pełnomocnikowi Dyrektora (...)